

ÜLDISTAVALT PÕLLUMAJANDUSREFORMIST

T. Ivask

Eesti on viimase kümne aasta jooksul läbi käinud murrangulise tee. Allpool on püütud fikseerida mõned põllumajandusreformiga seotud aastaarvud, selle eesmärgid ja senised tulemused.

POLIITILINE TAUST. POLITICAL BACKGROUND

- 1985 Perestroika algus
The beginning of perestroika
- 1988 Rahvuslikud liikumised
Estonian national movements arose
Iseseisvuse taotlus NL koosseisus
The application for Estonian independence
Rahvuslipp
Estonia required its national flag
Eesti keel riigikeeleks
The Estonian language became the state language
- 1990 Eesti iseseisvumisotsus (sama Lätis, Leedus)
Estonian resolution of independence was accepted, as was those at Latvia and Lithuania
Otsuse tühistamine M. Gorbatšovi poolt
The resolution of independence was repealed by M.Gorbachov
Impeeriumimeelsete väljaastumised
Movements for the old socialist system
- 1991 Eesti Vabariigina iseseisvumine
Estonia gained its independence

MAJANDUSLIK TAUST. ECONOMIC BACKGROUND

- 1987 Isiklikul initsiatiivil ettevõtted (kooperatiivid, väikeettevõtted)
Co-operatives and small-scale enterprises were formed the personal initiative
Väliskapitaliga ühissetevõtted
Enterprises based on investments of foreign capital were formed
- 1988 Suured põllumajandusettevõtted väiksemaks
Big state and collective farms were made smaller
Sovhooside reorganiseerimine kolhoosideks
State farms were reorganized into collective farms
Talude loomine
Private farmsteads were established
- 1989 Aktsiaseltside asutamine
Joint-stock companies were formed
- 1990 Majanduspiiri kaitsmise algus
The beginning of protection of the economic state border
- 1991 Riigivara rentimine
State property was leased
Rubla järsk inflatsioon
Rapid inflation of the rouble
- 1992 Rahareform
Estonian currency reform was carried out

SEADUSANDLIK TAUST. LEGISLATIVE BACKGROUND

- 1989 Aktsiaseltsi põhimäärus (november)
The statute of joint-stock companies (November)
Taluseadus (detsember)
The law of private farmsteads was enacted (December)
- 1990 Põllumajandusreformi seaduse eelnõu koostamise algus (mai)
The beginning of the preparation of the bill of agricultural reform (May)
Omandiseadus (juuni)
The law of property was established (June)
- 1991 Põllumajandusreformi seaduse eelnõu projekt (märts)
The project of the bill of agricultural reform (March)
Omandireformi aluste seadus (juuni)
The law of the basic principles of property reform (June)
Maareformi seadus (oktoober)
The law of land reform (October)
- 1992 Põllumajandusreformi seadus (märts)
The law of agricultural reform (March)
Põhiseadus (juuni)
Constitution of Estonia (June)
Ühistuseadus (august)
The law of co-operatives (August)

ALUS

- * Omandireformi aluste seaduse põhimõtte, mille kohaselt õigusvastaselt võõrandatud vara tagastatakse või kompenseeritakse.

EESMÄRK

- * ühistatud vara tagastamine ja kompenseerimine
- * ühismajandite reorganiseerimine või likvideerimine
- * talude ja teiste eraõiguslike ettevõtete loomine

IDEOLOOGIA

- * põllumajandusreformi ja maareformi eraldi toimumine
- * reformi käigus kolhooside ja sovhooside omandi võrdsustamine
- * reformi läbiviimine ühtse kava alusel (reformikava)
- * erinevate huvigruppide arvestamine (talunikud, majandi töötajad, volikogu)
- * kohapealne otsustamine (reformikomisjon)
- * tootmise terviklikkuse tagamine (tervikvarad)
- * ühistatud vara omanike eelistamine (natuuras tagastamine)
- * ühistatud vara väärtuse kindlaksmääramine ühistamisaegses väärtuses lehmühiku kaudu (ühistatud vara väärtus)
- * tööpanuse kaudu tööosakute arvutamine (tööosaku väärtus)

REFORMI ETAPID

- * ühismajandi vara kindlaksmääramine
- * ühistatud vara kindlaksmääramine
- * Eesti Vabariigi varaosa kindlaksmääramine
- * munitsipaalomandisse antava vara kindlaksmääramine
- * teistele isikutele kuuluva vara kindlaksmääramine
- * ühismajandi võlgade, varaliste kohustuste ja õiguste kindlaksmääramine
- * töösakute kindlaksmääramine

INSTITUTIONAALNE TEGEVUS

- * reformikomisjoni valimine
- * õigustatud subjektide ringi kinnitamine
- * reformikava koostamine
- * tervikvarade kindlaksmääramine
- * õigustatud subjektide koosoleku korraldamine
- * reformikava kinnitamine
- * ühistatud vara natuuras kompenseerimine
- * üksik- ja tervikvarade üleandmine vastavalt reformikavale
- * üleantud vara baasil eraõiguslike ettevõtete asutamine

REFORMI SOODUSTAVAD TEGURID

- * tootmise mahu vähenemine, nõudmise ja pakkumise tasakaalu tekkimine
- * erainitsiatiivi vallandumine
- * ülevaate omamine maal kujunenud olukorrast
- * põllumajanduse, töötleva tööstuse ja maaelu krediteerimise korraldamine
- * riigi eelarvest nõuandeteenistuse, koolituse, teabelevi toetamine
- * juba toimivate struktuuride toetamine riigi poolt
- * alternatiivse tootmise arendamine ja tööhõive tagamine maal

REFORMI PIDURDAVAD TEGURID

- * ettevõtlike inimeste lahkumine maalt
- * majanduspiiri kehtestamine, idaturu äralangemine
- * uue majandussituatsiooniga aeglane kohanemine
- * siseturu nõudluse vähenemine, toiduainete kontrollimatu import
- * töötleva tööstuse võlg tootjale
- * odava lühiajalise laenuvõimaluse puudumine
- * väiketootmise idealiseerimine
- * põhjendamatu lootus ühismajandist saadavale masinapargile talutootmiseks
- * reformi läbiviimise tähtaegade kehtestamata jätmine
- * maareformi venimine
- * põhivara vähenemise arvel jätkuv tootmine

REFORMI TAGAMINE

- * reformikomisjoni poole pöördumine
- * valla volikogu poole pöördumine
- * reformihalduri ametisse määramine
- * kohtu poole pöördumine

REFORMI TULEMUSED

- * sõltub täielikult kohapealsest kokkuleppest
- * on võimalik läbi viia kui seda kohapeal soovitakse
- * pole võimalik läbi viia kui seda kohapeal ei soovita
- * võimaldab suurmajandina edasi tegutseda
- * annab võimaluse talutootmise arendamiseks
- * võimaldab tootmist efektiivsemalt korraldada

Agricultural Reform (Background, Ideology, Influencing Factors)

T. Ivask

Summary

The principals of the legal ideology of the agricultural reform were based on its separateness from land reform, because the land reform has not yet been carried out; considering different interest groups; taking property decisions on the spot and guaranteeing the integrity of the production process in privatising complete production units. Accomplishment of the reform is favoured by the balance of demand and supply proceeding from the decrease of the capacity of agricultural production; releasing private initiative; crediting agriculture, manufacturing industry and rural life; supporting already acting structures by the state. The reform is hindered by the movement of enterprising people from the country to towns; cancellation in the eastern market, decrease of the demand of the home market and unchecked import of foodstuffs, as well as idealising small farm production without considering the effectiveness of production.